

men deze differentiatie te ver gaan, dan kan deze laatste vorm naar verkiezing bij *glebaria* var. *rubescens* of bij *rufibarbis* gerekend worden.

Den Dolder.

A. STÄRCKE.

Acarologische Aanteekeningen LXXXI.

Parasitus goetsei nov. spec. ♀ lengte van het idiosoma 670 μ . Vorm als die van *Pergamasus parvulus* BERL. (Monographia del genere Gamasus, tab. 5. f. 22), maar met zeer duidelijke scheidingslijn tusschen podo- en opisthosoma-schilden. Kleur geel. Epistoomrand tweespitsig, als l. c. t. 14. f. 15a., zonder middeltandje. Setae humerales 2 $\times$, setae dorsales medianae $1\frac{1}{2} \times$ langer dan de overige setae. Ventraal. De grens tusschen scutum sternale (met 3 paar borstels) en de scuta metasternalia is zwak; scuta genitale, ventrale en anale samengegroeid; de zijden van dit groote schild loopen van de buitenzijde der foveae pedales IV naar den postanalen borstel. Dat is dus een toestand, zooals ik nog bij geen ♀ der *Parasitidae* ontmoette en rechtvaardigt wellicht het aannemen van een nieuw genus. Geen peritremataalschildjes. Mandibels gewoon, met lancetvormig genuaal-orgaan. Malae maxillarum met twee bijna ronde lapjes binnen de cornicula, dus zooals bij de *Nympha* III van *Parasitus coleoptratorum* L. 1758. (Tijds. Ent. v. 45 1902. t. 3. f. 57, slechte figuur!). Palpen gewoon. — Mas, lang 610 μ . Vorm ongeveer als ♀. Kleur geel. Epistoom 4-spitsig; binnen de twee lange spitsen twee zeer korte. Het geheele dier wordt door één doorlopend schild gedekt; week is alleen het gedeelte, waar het gnathosoma en de pooten I ingeplant zijn. Scheidingslijn op den rug nog door eene fijne lijn aangeduid. Mandibula, van boven gezien, met donkerbruine spits; van terzijde gezien, blijkt deze spits een voorbij den digitus mobilis reikend cirkelrond gedeelte te zijn, met, ventraal, de eigenlijke haak-spits, en, dorsaal een stomp heuveltje; achter het tibiaal-orgaan een -vormige tand. De digitus mobilis grijpt met zijne haakspits in eene groeve aan de interne zijde van den digitus fixus vóór diens tibiaal-orgaan; tanden ontbreken; de spermatophorendrager is

distaal met den d. m. vergroeid, zoodat een lens-vormige open ruimte ontstaat. Malae maxillares internae met 2 lange slippen met franje aan den buitenrand; geen rond lapje aan de binnenzijde van de sessiele cornicula. Pooten II als die van *Eugamasus immanis* BERL. l. c. t. 6. f. 3).

2 ♀ en 1 ♂ vond ik te midden van de *Tyrophagus infestans*-exemplaren, mij door den heer G. GOETSE, entomoloog aan het Proefstation te Landsberg a. Warthe, toegezonden.

Pergamasus mediocris Berl. Van den heer KARL VLETS te Bremen ontving ik ♂ en ♀ van eene *P.*-soort, die ik aanvankelijk voor nieuw aanzag, maar die, bij nader inzien, bovengenoemde soort moet zijn. De verschillen tusschen mijne bevindingen en die, door BERLESE neergelegd in Redia v. 3. n. 1. 1905. p. 226. t. 10. f. 11. 11a.; t. 15. f. 13, 22, 26, zijn echter groot genoeg om ze wereldkundig te maken.

BERLESE schrijft: „calcare femurale magno, conico”, maar op p. 198 (determineertabel) staat: „calcar femurale subtrapezium, oblique truncatum vel spathulatum”. Bij mijn exemplaar is deze calcar, dorsaal, of ventraal gezien, „perfecte conicum”, intern gezien, daarentegen, „subtrapezium, oblique truncatum”. — P. 226: „radula stridulatoria magna de apice usque in medio”. Bij mijn exemplaar steekt deze radula een eind voorbij den top van het calcar, gelijk BERLESE ook in zijne fig. 11 teekent. — „Genu inferne tuberculo vix elevato, lato obsoletissime angulato”. Bij mijn exemplaar: „genu inferne tuberculo quadrangulo” (hij teekent het rond). — „Tibia autem in latere interno, ad basin squama parum elevata augitur, anterieus rotundata.” Bij mijn exemplaar: „plus minusve in medio longitudinis squama spathuliforme, anterieus acuta”. Bovendien: genu interne et distaliter tuberculo vix elevato, anterieus quadrato-obtuso”. — „Palpi articulo primo inferne haud tuberculato.” Bij mijn exemplaar: tuberculato anterieus quadrato-obtuso.

De teekening van de chela (fig. 11a) mist eene mesvormige hyaline membraan tusschen de twee digiti, welke toch zeer opvallend is. Verder teekent hij — in vergelijking met mijn exemplaar — het „pulvillum” onder

aan de basis van den digitus mobilis tweemaal te kort en en met te weinig laciniae, die in groot aantal aanwezig en bovendien herhaalde malen gevorkt zijn. — P. 226: „Epistoma quinquespinosum, spina media sat caeteris longiore.” Bij mijn exemplaar is het epistoom rudimentair quinquespinosum: de middelste spina is niet langer dan de daarnaast staande, daarbij naar beneden gebogen en afgeknot; van de buitenste is de linksche nog zichtbaar; de rechtsche ontbreekt (dergelijke variaties komen meer voor). — Een vrij lang genitaalorgaan is niet in BERLESE'S fig. 11a te zien.

Verder zegt BERLESE van zijne fig. 11: „pes interne visus”, maar het calcar femorale, zooals hij die daar afbeeldt, ziet er uit, wanneer men die juist extern beschouwt. — Verder heeft het ♂ nog eene andere typische bijzonderheid: de ventrale voorrand van de genitaalopening bezit een scherpen, naar voren gericht stekel, dien ik nog bij geen enkele andere Parasitide vond.

Het ♀, van dezelfde vindplaats, is 1150 μ lang, 750 μ breed. Het epistoom is fraai 5-tandig. Het tritosternum is kort, $1\frac{1}{2} \times$ langer dan proximaal breed, en heeft aan zijn einde en dorsaal twee vijftandige, hyaline lapjes; verder eindigen de beide haren of slippen van dit orgaan plat, en fijn behaard, iets, wat ik nog bij geen andere Parasitide waarnam. De hoek aan den achterrand van het scutum sternale, waarin de beide metasternalia passen, meet 103° . Het endogynium ziet er ongeveer uit, zooals het door BERLESE l. c. t. 18. f. 9. van *brevicornis* geteekend is, maar de omtrek is ronder; de beide elipsen nijen vóór naar elkander; de takken der Y staan wijder uit elkander; de naar het centrum wijzende horizontale staven eindigen vol doorntjes; enz. — Van het mandibulum kan gezegd worden: beide digiti betrekkelijk slank; de hyaline membraan tusschen de beide digiti afgerond; het pulvillum kort, met slechts ééne rij van onvertakte laciniae.

Vindplaats: in eene krachtige rheokrene bron der Weistritz bij Grünwald in Silezië, met een schepnetje door den heer VON HARNISCH 31. VIII. 1922 buitgemaakt.

Opmerkingen. Aan deze opgave valt niet te twijfelen: de beide exemplaren bevonden zich te midden van eenige *Hydrachnidae*, door VON HARNISCH aan VIETS ter deter-

mineering gezonden, en maken op mij door hunne gaafheid, den indruk, levend gevangen te zijn. Merkwaardig is, dat deze soort geen enkel orgaan vertoont (breede, platte haren aan het ambulacrum, enz.), dat op een waterleven wijst. — Toen ik dat zonderlinge epigynium zag, zocht ik in mijne verzameling: ik meende het meer gezien te hebben; en, ja, daar vind ik preparaten van ♀♀ uit den Haag, Bonn, en Bordighera, die een endogynium bezitten met precies diezelfde Y; maar in andere kenmerken verschillen zij zóó, dat zij wel alle tot diverse soorten behooren. — Een „radula”, of een „organum stridulatorium” moet, wil het effect hebben, ruw zijn, als een rasp, of vijl. Dat is echter bij geen der *Parasitidae* het geval; hoe sterker vergrootingen men gebruikt, desté gladder doet zich de oppervlakte van zoon orgaan voor; de typische streping is het gevolg van de inwendige structuur, evenals bij amylumkorrels, enz. Wij kunnen den naam behouden, omdat die nu eenmaal door BERLESE ingevoerd is; maar een geluidmakend orgaan is het niet.

Amblygamasus dentipes C. L. Koch 1869. Na KOCH werd deze soort het eerst door mij in Mei 1895 teruggevonden. Later, Mei 1896, eveneens te Sneek (Tijds. Ent. v. 39. p. 132. Jan. 1897); nog later, Juli 1901, te Bergen-op-Zoom. In het Tijds. Ent. v. 45. p. 38, beschreef ik poot II ♂ en beelde dien t. 4. f. 85. 86. af. Sept. 1902. BERLESE vroeg mij mijne preparaten op zicht en beschreef daarnaar het ♂ in Redia v. 3. n. 1. 1905 (lees: Juni 1906) p. 187. t. 5. f. 14 (rug), t. 6. f. 9. 9a (poot II), t. 14. f. 6. (epistoomrand), t. 15. f. 38 (corniculum labiale). Zijne beschrijving: „Mas ovatus” is hierom incorrect, omdat de exemplaren, die ik hem zond, alle door dekglasdruk misvormd waren. Aug. 1925 ving ik te Arnhem in humus een 4e exemplaar ♂ en beeldde dat nauwkeurig af. Het voornaamste wat ik mededeelen wil, is dit: dat het ♂ achter de stigmata sterk ingesnoerd is; dat het podosoma-schild ongeschubd, glad is; dat de digitus fixus chelae een vierkante molaris draagt; dat het genuaal-orgaan der mandibula lancetvormig is, en dat de malae interiores maxillarum geheel anders gevormd zijn dan bij *Pergamasus*, met welk genus ik het genus *Amblygamasus* vereenigde (Tijds. Ent. v. 58. Verslagen

p. Ll. Sept. 1915). Ik herstel hierbij deze verkeerde zienswijze.

In Redia v. 1. n. 2. Dec. 1903. p. 235. stelde BERLESE een nieuw subgenus *Amblygamasus* voor, met *Gamasus-tiberinus* CAN. 1884 als type. Deze is als „*dentipes*” door BERLESE (Acar. Myr. Scorp. Ital. fasc. 68. n. 2) beschreven en afgebeeld. Nu leest men in Redia v. 3. n. 1. p. 185. r. 3. v. b.: dat het genus *Amblygamasus* tot type heeft *Gamasus dentipes* KOCH. Ik neem aan, dat dat eene vergissing van BERLESE is; want, volgens de Nomenclatuurregels is het niet geoorloofd, willekeurig eene soort „type” te noemen van een genus, dat reeds eene andere soort tot type heeft. Ga ik af op BERLESE's afbeeldingen van „*dentipes*” (= *tiberinus* CAN.), dan geloof ik wel, dan ook *dentipes* KOCH (non BERLESE) tot hetzelfde genus *Amblygamasus* behoort.

Hypoaspis weeversi nov. spec. ♀. 592 μ lang, eivormig, spits naar voren; gelijk op een *Seiulus*; alle rugharen borstelvormig, hoogstens zoo lang als trochanter + femur palpi, dicht bij hun basis ietwat verdikt, vooral aan den onderkant. In de achterste helft van het idiosoma staan, in de weeke huid, een aantal borstels, wier top knopvormig is. Epistoma ongeveer als dat van een *Pergamasus crassipes* Nympha I. Hypostoma en malae maxillarum ongeveer als die van *Hypoaspis hermaphroditoides* OUDMS., maar zonder tand aan de binnenzijde der cornicula. Mandibelschaargewoon.

Eén exemplaar in rotte *Phytelephas*-vrucht, door Prof. Dr. TH. WEEVERS uit den botanischen tuin te Rio de Janeiro medegebracht.

Hypoaspis microti nov. spec. Nympha III. 577 μ lang, elliptisch. Epistoom vóór afgerond; alle rugharen borstelvormig, korter dan trochanter + femur palpi; alleen de twee achterste marginale zijn iets langer. Scutum sternometasternale gewoon, met 4 paar borstels. De mandibels, van boven gezien, met hetzelfde tibiaalorgaan als dat van *Hypoaspis talpae* OUDMS. en *Laelaps hilaris* C. L. KOCH. De malae maxillarum met dezelfde lancetvormige bladen als die van *Laelaps agilis* C. L. KOCH en *Laelaps arvicolae* OUDMS.

Op *Microtus amphibius*, Mei 1923; Arnhem.

Caloglyphus kramerii Berl. 1881 varieert nog al, naar gelang van de plaats van herkomst. Ik bezit haar van Nederland, Java, Manilla en Brazilië. De verschillen zijn te gering, om er veel aandacht aan te schenken; bestaan voornamelijk in den verschillenden afstand tusschen 2 symmetrische rug-haren. De exemplaren uit Rio zocht ik, in alle ontwikkelings-toestanden, uit rotte vruchten van *Phytelephas spec.*, door Prof. Dr. TH. WEEVERS uit den botanischen tuin te Rio de Janeiro medegebracht.

Caloglyphus weeversi nov. spec. Van deze soort vond ik slechts ééne Larve en 5 Nymphae II hypopus A. Beide zijn veel kleiner dan dezelfde ontwikkelingstoestanden van *kramerii*, waardoor zij onder het prepareermikroskoop terstond in het oog vielen. De Larve mist de setae scapulares internae; heeft de setae cervicales wel aan den rand van het propodosomataalschildje, maar verder naar achteren, voorbij het midden; heeft, afgezien van de marginale en submarginale haren, slechts vier kleine rugborsteltjes. De *hypopus* gelijkt het meest op dien van *Caloglyphus mycophagus* MÉGN. 1874, maar het gnathosoma is vooraan niet gevorkt, Vindplaats als hierboven.

Tyrophagus. Tot dusverre zag ik noch bij dat genus, noch bij naverwante genera klemorganen. Bezig zijnde met afbeeldingen te maken van *Tyrophagus vanheurni* OUDMS. 1924, zag ik die op eene plaats, ongeveer tusschen mandibula en maxillae. Zij zijn slechts zelden zichtbaar, recht, of gebogen, en hebben den vorm van een gelijk-beenigen driehoek, waarvan de hoogte 5 tot 8 maal langer is dan de basis.

Dezelfde organen vind ik nu bij *Tyrophagus infestans* BERL. 1884.

Arnhem.

A. C. OUDEMANS.
